Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Viite: Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntopyyntö HE 83/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle eläinlääkintähuoltolaiksi sekä siihen liittyviksi laeiksi, 7.11.2022

Lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle eläinlääkintähuoltolaiksi sekä siihen liittyviksi laeiksi

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseen ja ehdottaa seuraavaa:

5§ ESAVI pitää hyvänä, että laki velvoittaa aluehallintovirastoja suunnittelemaan julkisen järjestämisvastuun piiriin kuuluvien eläinlääkäripalvelujen *valvonnan* alueellaan.

7§ ESAVI kannattaa lämpimästi pykälää, jonka mukaan eläinlääkäripalveluja tarjoavan kunnaneläinlääkärin virkaan tulisi kuulua osallistuminen maan eläintautivalmiuteen ja kiireelliseen eläinsuojeluvalvontaan liittyviin tehtäviin. Kuitenkin ESAVIn mielestä 2 momentista tulee poistaa lisämääritelmä ”tarpeen vaatima ainakin ajoittainen”. Virkatehtävät kuuluvat kaikille kunnaneläinlääkäreille, ja lisäksi valmius havaita mahdollisia eläintauteja ja ryhtyä tarvittaviin taudinvastustustoimenpiteisiin kuuluu päivittäiseen potilastyöhön tai vähintään päivystyksessä.

Lainsäädännön tulisi velvoittaa kaikkia valvontayksiköitä, riippumatta ostopalvelujen käytöstä, järjestämään eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta myös virka-ajan ulkopuolella.

9§ Järjestämisvastuuseen kuuluvat palvelut. ESAVI ehdottaa, että järjestämisvastuuseen kuuluviin palveluihin lisättäisiin kohtaan 13) myös koiran kiireellinen keisarinleikkaus. Ei voida perustella, että nimenomaan koiran kiireellinen keisarinleikkaus edellyttäisi normaalia paremmin varusteltuja klinikkaolosuhteita ja hoitajan apua. Hätätilanteessa sektio on eläimelle välttämätön apu, ja eläimen kuljettaminen kauemmas yksityiselle klinikalle voi aiheuttaa turhaa odotusta ja kärsimystä.

Suunnitellut keisarinleikkaukset sekä koirilla että kissoilla, joiden syinä voidaan usein pitää pitkälle menevän jalostuksen seurauksena aiheutuneita emon ja pentujen rakenteellisia ongelmia, jäisivät järjestämisvastuun ulkopuolelle.

ESAVI lausuu, että lainsäädännön tulisi mahdollistaa asetusluontoisesti tarkempi määrittely, millaiset ovat vaatimukset pykälissä 13 ja 25 mainituille *asianmukaisille* toimitiloille ja työvälineille, sekä eläinlääketieteellisesti asianmukaisille eläinlääkäripalveluille (koskien sekä yksityistä että julkista palvelua). Aluehallintovirastoon kannellaan usein tarjottaviin palveluihin nähden puutteellisista toimintatavoista, tiloista ja työvälineistä. Keinot puuttua ilmeisen puutteellisiin resursseihin ovat vähäiset, koska selkeitä vaatimuksia esimerkiksi pieneläinvastaanoton toiminnalle ei ole määritelty.

14§ ESAVI kannattaa pykälää, jonka mukaan palkkio voidaan periä myös tapauksissa, joissa on ilman hyväksyttävää syytä jätetty saapumatta vastaanotolle ennakolta varattuna aikana. Joillakin yhteistoiminta-alueilla on tästä ollut maininta ympäristöterveydenhuollon taksassaan jo vuosia, ja on hyvä, että asialle saadaan lakiperuste.

15§ ESAVI kannattaa klinikkamaksujen enimmäismäärien asettamista keskeisimpiin kansanterveyden kannalta oleellisiin toimenpiteisiin.

ESAVI kannattaa lakimuutosta, joka mahdollistaa kunnan periä maksun asiakkailta ja sopia kunnaneläinlääkärin kokonaispalkkauksesta ja työajasta. Vaikka uhkakuvien mukaan muutos heikentäisi kunnaneläinlääkärin työn houkuttelevuutta, saattaisi se päin vastoin houkutella nuoria kunnaneläinlääkärin virkoihin. Positiivisina muutoksina olisivat säännöllinen työaika ja tulojen ennakoitavuus. Työnkuvasta jäisi mahdollisesti pois liiallinen työsidonnaisuus ja työajan arvaamattomuus sekä ammatinharjoittajuuteen liittyvät riskit ja kirjapito.

18 ja 19§ ESAVI kannattaa potilasmateriaalin turvaamista Helsingin yliopistolle velvoittamalla järjestäjät ostamaan alueensa eläinlääkäripalvelut Helsingin yliopistolta. Alueen kunnille on palvelu hankittu Yliopistolliselta eläinsairaalalta jo vuosia, ja on hyvä, että eläinsairaalan toiminta turvataan lainsäädännössä.

4. luku Valvontatehtävien järjestäminen

ESAVI ehdottaa, että ympäristöterveydenhuollon siirtyessä hyvinvointialueille hyvinvointialueiden tulisi itsenäisesti vastata muista kuin akuuttien eläintautipurkausten hoitoon liittyvistä eläintautivalvontatehtävistä sekä eläinsuojelu- ja sivutuotelain mukaisista valvontatehtävistä aiheutuvista kustannuksista. Valtio voisi avustaa akuuttien eläintautitapausten hoitoon liittyvissä kustannuksissa sekä muissa em. lainsäädännön valvontaan liittyvissä kustannuksissa, avustuksen ollen tasapuolinen eri alueille ja riippuen mm. alueen asukasmäärästä ja kotieläinten ja tilojen lukumäärästä. Tällä hetkellä valvontakustannukset jatkavat kasvuaan vuosittain. Nykyinen järjestelmä ei

kannusta hyvinvointialueita toiminnan kehittämiseen ja tehostamiseen, koska kustannukset voidaan laskuttaa sellaisenaan valtiolta. Akuuttien eläintautipurkausten tapahtuessa olisi kuitenkin hyvä, että valtio voisi osallistua niiden aiheuttamiin ennakoimattomiin ja mahdollisesti varsin suuriksikin kasvaviin kustannuksiin.

25§ ESAVI pitää hyvänä, että potilaskirjanpito- ja salassapitovelvollisuus koskee yksityistä palveluntuottajaa, sekä että valvonta voi kohdistua järjestäjään tai yksityiseen palveluntuottajaan, eikä vain yksittäiseen eläinlääkäriin.

26§ Tarkastusoikeus

ESAVI kannattaa tarkastusoikeuden laajenemista kotirauhan piiriin epäilyissä eläinten tai ihmisten terveyteen kohdistuvista uhkasta.

Lääninеläinlääkäri,
ympäristöterveydenhuoltoyksikön päällikkö Elias Dahlsten

Lääninеläinlääkäri Tiina Juselius

Tämä asiakirja ESAVI/41949/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/41949/2022 har godkänts elektroniskt

Dahlsten Elias 11.11.2022 15:40

Juselius Tiina 11.11.2022 15:43